

Natur og vandmiljø, Jura, Planter

Søg erstatning eller dispensation hvis du rammes hårdt af gødskningsforbud på § 3-beskyttet natur

I 2020 blev der vedtaget et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-beskyttede arealer. Forbuddet trådte i kraft 1. juli 2022 og der er åbnet for ansøgninger om dispensation eller erstatning.

Nyhed

09. juni 2022
Opdateret 16. november 2022

Forbuddet indebærer, at du som landmand skal ekstensivere driften yderligere på de § 3-beskyttede arealer, der ellers hidtil lovligt har kunnet omlægges, gødes og sprøjtes i mindre omfang. Det kan for eksempel være arealer som enge, strandenge og overdrev.

For arealer, der er omfattet af tilsagn om økologisk arealtilskud, trådte forbuddet mod anvendelse af sprøjtemidler først i kraft 1. september.

Arealerne må fortsat græsses eller slås, men en intensivering af aktiviteterne vil ofte kræve dispensation. Spørg din lokale konsulent eller din kommune, hvis du er usikker på om dine arealer er beskyttede eller om indsatser på beskyttede arealer forudsætter dispensation.

Ingen af de § 3-beskyttede arealer må omlægges, tilsås, gødes og sprøjtes eller på anden vis jordbehandles eller jordforbedres med henblik på landbrugsmæssig udnyttelse, når forbuddet træder i kraft. Miljøministeriet kan kun i særlige tilfælde dispensere fra de nye bestemmelser.

Find vejledning til at undersøge om dine arealer er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Se [Har du § 3-beskyttet natur på dit landbrug](#).

Du kan søge om erstatning eller dispensation

I de helt særlige tilfælde, hvor forbuddet udgør et ekspropriativt indgreb, rummer de nye bestemmelser muligheder for dispensation eller erstatning. Det vil bero på en konkret vurdering, om forbuddet i det enkelte tilfælde udgør et ekspropriativt indgreb og det er dig, som lodsejer, der skal søge om erstatning eller dispensation, evt. med hjælp fra dine konsulenter.

Miljøstyrelsen har oprettet en online ansøgningsportal til formålet. Du finder ansøgningskemaet [her](#).

Miljøstyrelsen vil vurdere om du bliver atypisk hårdt ramt af forbuddet og om der på den baggrund kan gives dispensation eller erstatning. Oplysninger, og dokumentation for, drift, driftstab, arealstørrelser og hidtidig drift er påkrævet. Du kan både angive tabene på arealerne og for bedriften.

Miljøstyrelsen kan ikke på forhånd give anvisninger til, hvad der regnes for atypisk, men vil vurdere sagerne individuelt, hvorfor der desværre må påregnes en vis sagsbehandlingstid.

Du skal selv angive, om du foretrækker dispensation eller erstatning. Et velbegrunnet valg vil formegentligt blive inddraget i vurderingen.

Se [Landbrug & Fødevarers guide til ansøgning om § 3 forbud](#)

Naturbeskyttelsesloven bliver ændret

Ifølge Miljø- og Fødevarerministeriet er formålet med lovændringen at give naturen bedre vilkår på den del af de beskyttede naturtyper, der i dag lovligt kan sprøjtes, gødes og/eller omlægges. Det er ministeriets forventning at der, med forbuddet, bliver skabt bedre levesteder og livsbetingelser for vilde dyr, planter og svampe på arealerne.

Forbuddet omfatter ifølge lovbemærkningerne tiltag, der er forbundet med en landbrugsmæssig arealdrift med henblik på opretholdelse eller forøgelse af udbyttet fra arealerne og det er kun miljøministeriet, der kan dispensere. Øvrige aktiviteter, f.eks. aktiviteter i forbindelse med naturgenopretning, bekæmpelser af invasive arter mv., der forudsætter dispensation, forvaltes som hidtil af kommunen.

Gældende beskyttelse, der ikke ændres

Søer, vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge, overdrev m.v.

§ 3. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m², eller af vandløb eller dele af vandløb, der af miljøministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen er udpeget som beskyttede. Dette gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb.

Stk. 2. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af:

1. heder
2. moser og lignende
3. strandenge og strandsumpe
4. ferske enge og biologiske overdrev

når sådanne naturtyper enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med de søer, der er nævnt i stk. 1, er større end 2.500 m² i sammenhængende areal.

Stk. 3. Der må heller ikke foretages ændring i tilstanden af moser og lignende, der er mindre end 2.500 m², når de ligger i forbindelse med en sø eller et vandløb, der er omfattet af beskyttelsen i stk. 1.

Pr. 1. juli 2022 indsættes bl.a. en ny § 4 og en § 59 a

”§ 4. På arealer, der er omfattet af § 3, stk. 2 eller 3, må der ikke foretages

1. sprøjtning eller i øvrigt anvendes sprøjtemidler
2. gødskning
3. omlægning eller særskilt jordbehandling, jordforbedring, såning eller plantning.

Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 gælder ikke for de tiltag, der er nævnt i bestemmelsen, når disse foretages af hensyn til Forsvarets trænings-, uddannelses-, øvelses- eller missionsaktiviteter.

Stk. 3. Miljøministeren kan i særlige tilfælde meddele dispensation fra forbuddet i stk. 1.”

”§ 59 a. I tilfælde, hvor forbuddet i § 4, stk. 1, udgør ekspropriation, yder miljøministeren fuldstændig erstatning for tabet.

Stk. 2. Erstatningsfastsættelse efter stk. 1 kan påklages til den i § 46 nævnte Taksationskommission. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Klageberettigede er ejere og brugere af den ejendom, som ekspropriationen omfatter. Klage indgives skriftligt til miljøministeren, der videresender klagen til Taksationskommissionen ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.”

Ændringerne omfatter også mindre konsekvensrettelser i forhold til øvrige bestemmelser.

Find loven og de kommende ændringer på retsinformation. De to love er samlet i et dokument på Regelinfo.

Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr. 1986 af 27/10/2021 (Retsinformation)

Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse LOV nr. 1057 af 30/06/2020 (Retsinformation)

Lov om naturbeskyttelse (naturbeskyttelsesloven) (Regelinfo)

Siden 1992 har det været forbudt at foretage ændringer i de naturtyper, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Forbuddet omfatter altså aktive handlinger på, eller nær, den beskyttede natur, der kan indebære ændringer i den beskyttede naturtype.

Loven indebærer ikke et forbud mod at indstille eller neddrose aktiviteter som afgræsning eller høslæt. Hvis driften af arealerne bliver urentabel fordi der ikke længere må gødes, sprøjtes eller omlægges og ikke findes egnede tilskudsmuligheder, er der altså ikke noget til hinder for at indstille driften. Bemærk dog særlige bestemmelser i Natura 2000-områderne, hvor græsningsophør skal anmeldes til kommunen.

Se Afklaring om anmeldelsespligt i Natura 2000-områder.

Vejledningen til naturbeskyttelseslovens § 3 giver et godt indblik i, hvordan det generelle forbud i § 3 administreres i dag. Se [Vejledning om naturbeskyttelseslovens § 3-beskyttede naturtyper](#).

Hvis du er i tvivl om hvilke aktiviteter, der er omfattet af forbuddet, kan det lovforberedende materiale være en hjælp. Her kan du læse mere om intensionerne med ændringerne.

Se Lovforslag L164

Se Høringsportalen

Emneord

§3

Gødkning

Publiceret: 09. juni 2022

Opdateret: 16. november 2022

Vil du vide mere?

Winnie Heltborg

Specialkonsulent, Natur

SEGES

whb@seges.dk

+45 2374 3032

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000

Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010

8200 Aarhus N Email info@seges.dk

